

bare sige, at denne Lov faar ingen praktisk Betydning, thi der er ingen Udstykningsforeninger, der vil tage Ansvaret for at stykke en ret stor Herregaard ud i Statshuse, fordi de Hjem, der kan oprettes efter Husmandsloven, ikke kan blive saa store, at de kan ernære en Familie, og at oprette 40—50 eller flere Hjem ved Siden af hinanden af en saadan Størrelse, at Brugerne maa ud at tjene det væsentligste af deres Udkomme hos fremmede, synes mig ikke at ville være forsvarligt. Derfor og fordi jeg tror, at de, der har saa mange Penge, som der skal til for at komme i Betragtning, ikke vil udnytte denne Lov, vilde jeg gerne have haft, at Lovforslaget havde faaet en anden Form. Jeg vilde for det første gerne, at man havde anvendt en Del af Beløbet eller ogsaa et yderligere Beløb — vi har jo til visse Formaal Penge nok, og her synes det mig, at Pengene kunde være meget godt anvendte — til Driftslaan eller Etableringslaan til de Husmandsbrug, som vil blive oprettet efter Husmandsloven, men det ved jeg jo, det sætter den højtærede Finansminister sig imod. Det gjorde han i Folketinget, og man kan derfor heller ikke tænke sig, at han vil gaa med til det her. Men naar Ministeren ikke vil det, vil jeg gerne spørge Ministeren, om han ikke vil gaa med til en anden lille Ændring, som egentlig ikke vil faa Følger for Statskassen, nemlig at Udstykningsforeningerne i Stedet for, som det nu er foreslaaet i Lovforslaget, at laane en Andenprioritet i en større Ejendom, efter de i Loven fastsatte Regler, kunde faa et Førsteprioritetslaan i Stats-Laanefonden i et Stykke Jord, naar man køber et saadant fra en Herregaard. I saa Fald vilde Udstykningsforeningerne netop komme til at virke paa den rigtige Maade, idet de kunde erhverve Jord fra de store Gaarde. Da man efter Husmandsloven ikke kan faa et selvstændigt Landbrug, kan det bedre gaa at lægge 10 Huse af denne Størrelse omkring ved de forskellige Gaarde, end det kan forsvares at stykke hele Gaarden ud. Og kunde man endvidere faa Husmandsloven administreret paa den Maade, at i alt Fald Udstykningsforeningerne — naturligvis mod at stille en vis Sikkerhed — kunde faa Forskud udbetalt paa Byggesummen, kunde man derved undgaa den dyre Administration, der fremkommer ved de høje Renter. Jeg henstiller derfor til den højtærede Minister, om han er villig til at foretage en saadan Ændring i Loven. Jeg ved meget vel, at det blev sagt mange Gange i Gaar

— og det er et Rygte, der ikke er let at tage fejl af —, at Rigsdagssamlingen nu skal sluttes. Jeg ved selvfølgelig ikke, om man fremdeles holder fast ved det, men der er et gammelt Ord, der siger, at Hastværk er Lastværk. Den lille Ændring vilde i alt Fald ikke tage ret lang Tid, og hvis man er saa forhuppet paa at faa Rigsdagen sendt hjem, at man ikke kan overveje et saadant lille Spørgsmaal, er vi stærkt henne imod Ordsproget: Hastværk er Lastværk. Nu har vi i Vinter gennemført adskillige Jordlove, men ingen af dem giver Adgang for den hæderlige, dygtige, stræbsomme Arbejder, der kun har de Midler, han selv har erhvervet, til at komme i Besiddelse af et selvstændigt Hjem for disse Midler. Det er altsaa det, der præger ikke blot de Fagministre, der har med denne Sag at gøre, men hele det nu siddende Ministerium, at man har Penge nok til forskellige højstaaende Personer, men til den fattige Arbejder har man ingen.

Frøkjær: Dette Lovforslag er en Forlængelse af Loven af 6. April 1906. Hvis det vedtages, haaber vi, at der igen maa komme Fart i Udstykningsforeningerne. Det er rigtigt, som det er nævnt, at de Midler, der er blevet bevilget til Anvendelse efter denne Lov, ikke er blevet benyttet i de sidste Aar. Nu mener den ærede Ordfører for Socialdemokratiet (Jensen [Aale]), at Lovforslaget er saa upraktisk, at det slet ikke kan benyttes. Det er ikke min Mening. Jeg tror, at Loven med de indførte Ændringer vil blive benyttet endog ret kraftigt af Udstykningsforeningerne, maaske ikke i Aar, men den gælder jo ogsaa for 3 Aar. Man maa da haabe, at Byggeomkostningerne vil falde, saa at Landbrugeren lettere bliver i Stand til at kunne benytte Loven. Den højtærede Minister udtalte, at Udstykningsforeningerne særlig skulde købe større Landbrug, der blev mindre godt drevet. Det var ligesom den højtærede Minister mente, at de større Landbrug blev mindre godt drevet (*Finansministeren* [N. Neergaard]: Visse af dem). Ja, der er jo brodne Kar i alle Lande, men der er ogsaa større Landbrug, der drives meget bedre end mindre, og jeg vil ønske, at Udstykningsforeningerne netop køber Landbrug, der er godt drevne, thi deres Jord er meget bedre end Jorden fra mindre godt drevne Landbrug. Jeg mener, som sagt, at Loven er god, og at den vil bringe Fart i dette Arbejde. Udstykningsforeningerne paa min